

נוסח משולב
(כולל תיקוני ניסוח)

דו"ח הועדה ומסקנותיה

הקדמה

ביום 24 בינואר 1996 פורסמה בעתון "מעריב" כתבה של רונאל פיישר, אשר תחת הכותרת "שקר הדם האתיופי", עסקה בתרומות הדם הנתרמות על-ידי בני העדה האתיופית בישראל.

על אף שחלק מהעובדות שפורטו בכתבה היו נכונות, כללה הכתבה גם עובדות בלתי מדויקות או בלתי שלמות, על כן הציגה הכתבה בכללותה תמונה חלקית ובלתי מאוזנת של הבעיה.

פרסום הכתבה גרר בעקבותיו גל של פרסומי-המשך בכל כלי התקשורת והביא לתגובות של גורמים שונים, שכתוצאה מהם עורפלו העובדות עוד יותר וסולפה המציאות עד לבלי הכר.

הפגיעה הקשה שחשו בני העדה האתיופית כתוצאה מן הפרסומים, הביאה רבים מביניהם להפגנה גדולה ליד משרד ראש הממשלה בירושלים, ביום 28.1.1996. אשר עקב הכאב והזעם של בני העדה, הפכה, בחלקה, לאלימה.

בעקבות האירועים הללו החליט ראש הממשלה למנות ועדת-בירור, שתפקידה לבדוק "את פרשת תרומות הדם של עולי אתיופיה על היבטיה השונים, כולל השלכותיה החברתיות והציבוריות". לועדה ניתנה גם האפשרות "להתמקד בהיבטים מסויימים כפי שתמצא לנכון לאור טענות ועובדות שיובאו בפניה".
(כתב המינוי של ועדת הבירור מובא כנספח מס' 1)

ברור לכל כי תהליך הקליטה של עולי אתיופיה היה תהליך מכאיב שהותיר עצבים חשופים ורגישים והיה כרוך מבחינתם בהתפכחות מן החלום בן מאות השנים אל מציאות קשה שבה הממשלה, על אף מאמציה הגדולים, נוהגת לעתים באדנות ביוקרטיית ומתעלמת ממינהגיהם הייחודיים, ובחברה הישראלית, שבה, גם אם לא ככלל, נתגלו גילויי אפליה שפגעו בעדה בכלל ובבניה, כבודדים, בפרט.

אל תוך מארג יחסים סבוך זה פרצה פרשת תרומות הדם וכאילו הציתה אש בשדה קוצים.

* התגובה החריפה ביותר באה, כצפוי, מקרב עולי אתיופיה, אשר הפרוצדורה של "שפיכת דם", לכאורה, נוספה לרגשות התסכול והעלבון שהם חשים כתוצאה ממה שנראה להם כאפליה מתמשכת וכגילויי גזענות הן מצד הגורמים הממשלתיים השונים והן בקרב תאוכלוסייה הישראלית הכללית.

בני העדה האתיופית, מעבר לדרישתם למצות את הדין עם "האשמים" בעיניהם, ביקשו למעשה תשובה לשאלה העקרונית - במה הם שונים מהישראלים "הרגילים" ומדוע יש להתייחס אליהם בהכללה ולא כפרטים הזכאים ליחס זהה לזה הניתן לכל אזרח אחר במדינת ישראל?